

בס"ד ערב שבת קודש פרשת "משפטים" - שבת "שקלים", שבת מברכין ראש חודש אדר, כו' - כז' שבט, שבת מברכין ראש חודש אדר, ה-תש"פ, (2020 פברואר 22 -> 21 למניינם)

שיעורי הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

קוראים יקרים - מוגש בזה מוקלד לשבת פרשת משפטים מאת הרב ברוך רוזנבלום שליט"א. השיעור הוקלד משמיעה - ולכן הניסוח הוא כשל אדם המדבר אל השומע ועל-כן יש להתייחס אליו כאילו נשמעים הדברים מפי כבוד הרב **מש בעת קריאת העלון !!!**

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" **זו שא השיעור** - "כיסופים של אהבה" (או לפי הירבדות: "הכסף והכיסופין").

השיעור נמסר בשנת - ה- תשע"ח לפקודת עולם (2018 למניינם)

תודות לאדם היקר, החפץ בעילום שמו, על הטרחה בתמלול והקלדת השיעורים של הרב לתועלת, לטובת ולזיכוי הרבים, יהי רצון שה' יראה בטוב מעשה ידיו ויברכהו שיזכה להמשיך ולזכות את הרבים

יום רביעי:
רמת גן: בשעה 9:30 - בית כנסת דובב עוז, רחוב הבילויים - גברים ונשים. אלעד:
בשעה 19:45 - בית כנסת דעת שרגא, רחוב אבן גבירול, לגברים בלבד.
יום חמישי:
בני ברק: בשעה 11:30 - רחוב דב גרונו, בית כנסת בית אליהו. לגברים בלבד.
רמת גן: בשעה 17:15 - הרא"ה פינת נגבה, בית כנסת יד הגיבורים - גברים ונשים.
בני ברק: בשעה 20:45 - השיעור המרכזי, בית כנסת הגדול, רחוב ר' עקיבא 54 - גברים ונשים. בני ברק: בשעה 23:00 - בית כנסת קהל חסידים כיכר אחימאיר - קרית הרצוג - 23:00 - גברים בלבד.

לבקשת רבים, הנה רשימת ההרצאות הקבועה של הרב ברוך רוזנבלום שליט"א ברחבי הארץ:
יום ראשון:
כפר סבא: בשעה 10:30 במדרשת אורות הכפר, רחוב ויצמן, גברים ונשים.
יום שלישי:
ראשון לציון: בשעה 19:15, בית כנסת שי עולמות, רחוב אנילביץ - גברים בלבד.
ראשון לציון: בשעה 20:45 - בית כנסת כתר ארם צובה, רחוב ארם צובה - גברים בלבד.
גבעתי שמואל: בשעה 22:10 שדרות הנשיא 57 - גברים ונשים.

זמני כניסת ויציאת שבת פרשת "משפטים" ה-תש"פ (2020 למניינם)

מבוסס על פי לוח - הזמנים לפי "פאר הלוח" שיעור חורף!!!

כניסת השבת	יציאה	יציאה - זמן רבנו תם
16:54	18:08	18:44 - ירושלים
17:11	18:10	18:40 - תל-אביב
16:59	18:08	18:39 - חיפה
17:12	18:10	18:41 - באר-שבע

גליון זה מוקדש:
לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף (פינטו) בן הרבנית זהרי
לרפואת יצחק בן סוליקה וכן לרפואת מיכאל לוי-שלום בן לינדה
לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת ליה בת ברכה ז"ל
לעילוי נשמת מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ופיליס
לעילוי נשמות הרבנים -
הרה"צ יהודה יצחק אדלר זצוק"ל בן טובה גיטל שתבלחט"א
וכן הרב "החלבן" הרב המקובל חיים פרחיה (כהן) זצ"ל בן בלנקה
וכן גם לעילוי נשמת הנערה רינה (שןר) הי"ד בת שירה אסתר שתבלחט"א
תנצב"ה

ובשיעור זה:
למה התקשה משה רבנו במחצית השקל?
למה מתחילה התורה במצות עבד עברי ולא במצוה יותר פיקנטית?
מה היתה התפילה ה-515 שבה עצר הקב"ה את משה רבנו?
ומהי נקודת המבחן באהבת ה'?
כל זאת ועוד בשיעור שלפננו.
הרב ברוך רוזנבלום שליט"א בחידושים נפלאים לשבת פרשת "משפטים" - שבת "שקלים"

השיעור מתחיל בעמוד 3. העלון טעון גניזה. 1 **שבת שלום - רוני ק.**
* ואין למו מכשול - נא לא לעיין בעלוניו בדמן התפילה ובדמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידרות: "הכסף והכיסופין") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשנת ה-תשע"ח (2018 למנינם).

השיעור נכתב, חודר פפס והוקדש

לרפואה

הגאון הרב (שלמה) יוסף ניסן שליט"א
בן נג'יה.

לרפואת והצלחת: רבי רפאל בובי בן
נג'יה

חיים גד ארמא בן נחמה רבקה ורדה

דודתי פנינה (אבלין) קמליאן בת רחל-

דודתי ברטה בת רחל
מרת אסנת עלזיה בת ג'רמן

אברהם בן רוזן
יהודית בת מרסל

אברהם (חדד) בן רוזה

יששכר תעיזי בן מרים

אדל מעו ל בת רונית,

יצחק בן סוליקה

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף
(פינטו) בן הרבנית זרי

לרפואה שלימה ולכל
הישועות - אמן !!!

להצלת

ר' משה בן שוקת חייה ובני ביתו
ימלא ה' כל משאלות לבם טובה!
הילה ענת בת ציפורה
תומר כהן בן גילה

להצלחת בני משפחת קמליאן - ובמיוחד רעייתי היקרה פזית
זלדה מרשיה בת מריון מונה אסתר ורני אהרן בן פרחא אליזה
- לרפואה שלימה - לבריאות איתנה, לפרנסה טובה ומצלחת
בריוח ולא בצימצום - יהי רצון שנוכח להמשיך לחיות
ולהפיץ - בלי נדר ובעיה - דברי תורה של כבוד הרב ברוך
רוזנבלום - לעוד הרבה הרבה שנים, אמן. לרפואת והצלחת
לדני - לגדילתם בבריאות איתנה וברוחה ופרנסה טובה -
שיזכו לתורה ולמצוות ולזיווג הגון משורש נשמתם- ושיזכו לזרע
קודש של קיימה - לעבודת ה' יתברך ולאריכות חיים אמן -
ואלה שמותם:

- 1) קארין אליזה בת פזית זלדה מרשיה
- 2) נוי'ה רחל בת פזית זלדה מרשיה
- 3) נתנאל בן פזית זלדה מרשיה

גליון זה מוקדש:

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף (פינטו) בן הרבנית זרי
ולרפואת יצחק בן סוליקה וכן לרפואת מיכאל לוי-שלום בן
לינינה

לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת ליזה בת ברכה ז"ל
לעילוי נשמת מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד
ופיליס

לעילוי נשמות הרבנים -
הרה"צ יהודה יצחק אדלר זצוק"ל בן טובה גיטל
שתבלחט"א
וכן הרב "החלבן" הרב המקובל חיים פרחיה (כהן) זצ"ל
בן בלנקא
וכן גם לעילוי נשמת הנערה רינה (שנרב) הי"ד בת שירה
אסתר שתבלחט"א

תנצב"ה

לעילוי הנשמות

ר' יצחק אהרן רוזנבלום בן ישראל זאב ז"ל - אביו
של כבוד הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (שיבדל לחיים
טובים וארוכים אמן).

לעילוי נשמת

אבני, מורי ועטרת ראשי, היקר -

יעקב (קמליאן) בן רחל ויצחק ז"ל

ולעילוי נשמת אמי מרת פרחא אליזה

בת חביבה ז"ל

לעיני יוסף בן ציפורה (זקן ערירי)

שלום חשדי בן רחל

בכור (זכור) בן אסתר

אברהם אבי בן יהודה ושרה

הרולד ראובן פרנקל בן ארנה (ERNA)

מוס בן חנה

לעיני אבלין (קמליאן) בת חביבה ומנשה נפ' ליל יז' טבת התשע"ט
ההרונה רחל חיה (נוטמן) ע"ה בת רות וההרונה רוחמה רייזל (רוזן) ע"ה בת ברברה
שנהרגו ובתאות הנחמדות האוטובוס המחרידה בכביש 443 ביום א' ה' באדר

התשע"ט ונטמנו באותו היום.
הנערה בת ה- 19 אורי (אנשקבר) הי"ד (מהישוב "תקוע") בת נאנעה שנהרגה
בירושלים בידי בן עולה

הרב אחיעז בן כרמית ז"ל הי"ד - שנפצע בידי מחבל
שפל ביום ראשון י' באדר ב' התשע"ט ונפטר מפצעיו
למחרת ביום שני יא' באדר ב' התשע"ט (19-03-18
למנינם)

הילד הצדיק יצחק אחיא (כרמון) בן לימור

רחל שלומית בת איריס

הרב יהודה יצחק אדלר זצ"ל בן טובה גיטל
החלבן-הרב חיים פרחיה (כהן) זצוק"ל בן בלנקא
הנערה רינה (שנרב) הי"ד בת שירה אסתר שלבדחט"א שנהרגה

בידי בן עולה ונטמנה בערב שבת פרשת "עקב", כב' מנחם אב
התשע"ט (2019 למנינם)

לעיני תהל וירין מעול (שנהרגו בתאונה באשדוד בכח' מנחם אב
התשע"ט) בנות רונית שלבדחט"א

לעילוי נשמת

מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ופיליס

(נפטר בז' חשוון התש"פ ונקבר ליל כח' חשוון התש"פ)

לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת ליזה בת ברכה
ז"ל

לעיני זלמן (שקדי) בן בנימין וציציליה ז"ל - נפטר ב' באייר ה-
תשע"ט ונטמן למחרת ג' באייר ה-תשע"ט (2019 למנינם)

לעיני

שלמה בן תפחה ז"ל נפטר בשבת ויום טוב הראשון של
הפסח ונטמן במוצ"ש (חזה"מ) ליל ט"ז בניסן התשע"ט

אברהם בן ניסים ושושנה ז"ל - נפטר ערב שבת ויום טוב
ראשון של פסח י"ד בניסן התשע"ט ונטמן בחוה"מ ליל יז'
בניסן התשע"ט ולעילוי נשמת אימו ושושנה ז"ל שנפטרה
לאחר שנשתיימו ימי השבעה שלו.

המרוחמת שרה דהן (טורסקי) בת חיה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

* - אין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שרכו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

לקבלת העלון בדוא"ל או בוצאפ- (בלי נדר ובע"ה) ניתן לשלוח הודעה לכתובת דוא"ל הבאה: rk-pk@hotmail.com - כמו כן ניתן להוריד את העלון מאתר לדעת.נט גליונות פרשת השבוע

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידברות: "הכסף והכיסופין") - שנת ה-תשע"ח

כותב החינוך {מצוה מ"ב - מצות דין עבד עברי} - **משרשי** מצוה זו, שרצה האל שיהיה עמו ישראל אשר בחר עם קדוש מלא ומעטר בכל מדות טובות ומעלות, כי מתוך כך תחל הברכה עליהם, והחסד והרחמים מן המדות המשבחות שבעולם, ועל כן הזהירנו לרחם על אשר הוא תחת ידינו ולגמל לו חסד, כאשר כתוב בפרשה, וכמו שידענו גם כן בקבלה.

שאלה ראשונה ששואלים רבותינו הראשונים, ועד רבותינו אחרוני האחרונים - מדוע בחר הקב"ה לפתוח את הפרשה, דוקא במצוות עבד עברי ולא במצוות נפוצות יותר כגון מצות השבת אבדה, דיני שומרים, מצות אם כסף תלוה את עמי וכו'?

ועוד קשה, זו מצוה קשה מאד לקיום; מצד חומרת הגניבה, שצריך להיות סכום גבוה שראוי למכירה. וגם נדיר מאד שאדם יסכים להכניס לתוך ביתו גנב. מעטים הם האנשים שיסכימו להכניס לתוך ביתם גנב, על מנת לשקם אותו.

כותב הרמב"ן - **כי תקנה עבד עברי**. התחיל המשפט הראשון בעבד עברי, מפני שיש בשילוח העבד בשנה השביעית זכר ליציאת מצרים הנזכר בדבור הראשון, כמו שאמר בו (דברים טו טו) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך ה' אלהיך על כן אנכי מצוך את הדבר הזה היום. ויש בה עוד זכר למעשה בראשית כשבת, כי השנה השביעית לעבד שבתון ממלאכת אדונו כיום השביעי. ויש בה עוד שביעי בשנים שהוא היובל, כי השביעי נבחר בימים (לעיל כ ו) ובשנים (לקמן כה ד) ובשטות (שם פסוק ח), והכל לענין אחד, והוא סוד ימות העולם מבראשית (בראשית א א) עד ויכלו (שם ב א). ולכן המצוה הזאת ראויה להקדים אותה שהיא נכבדת מאד, רומזת דברים גדולים במעשה בראשית.

ולכך החמיר בה הנביא מאד, ואמר אנכי כרתי ברית את אבותיכם מקץ שבע שנים תשלחו איש את עבדו ואיש את שפחתו (ירמיה לד יג יד), וגזר בעבורה הגלות (שם יז כב) כאשר תגזור התורה גלות על שמטת הארץ (ויקרא כו לד, לה).

מקור דברי הרמב"ן במדרש רבה בפרשת השבוע;

אומרים חז"ל {שמות רבה, פרשה ל, אות ה} - **בוא וראה כמה משבחת פרשה זו, כמה פרחיות בה וכמה אזהרות הזהיר הקדוש ברוך הוא לישראל בפרשה זו (שמות כא, ב): כי תקנה עבד עברי, (שמות כא, ז): כי ימכר איש את בתו לאמה, (שמות כא, טו): ומכה אביו. ומה ענין אלו לאלו, אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אני קניתי אתכם במצרים בעשר מפרו שהראיתי, שנאמר (תהלים קלט, יד): נפלאים מעשיך ונפשי ידעת מאד, כשם שאתם מצוים לא תעבדו באחיף יותר משש שנים, שלא בראיתי את העולם אלא לששה ימים, לפיכך נתתי לך שש שנים שתהא רשאי לעבד בעבד עברי.**

בא האלשיך הקדוש ושואל שאלה נפלאה;

בכמה וכמה מקומות {פרשת בהר - ראה} קוראת התורה לעבד בשם 'אחיף' - {ויקרא כה, לט} וכי ימוך אחיף עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד; {דברים טו, יב} כי ימכר לך אחיף העברי וגו'.

נשאלת השאלה - ולמה לא כתבה התורה כאן "כי תקנה את אחיך העברי"; למה התורה קוראת לו עבד בזמן שהוא, לכאורה, טרם נמכר לעבד?

¹ ברוך שאמר: פירוש, הספרות שש ושבוע זה לא רק לגבי שבת, עבד ושמיטה. אלא העולם יהיה קיים 6000 שנה, ובסיומן העולם יחרב.

² ברוך שאמר: בשנה מעוברת קוראים את ההפטרה של פרשת משפטים בנביא ירמיהו, ששם מזהיר הנביא את העם שלא משחררים את העבדים מתחת ידיהם.

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת משפטים. השבת נקראת גם בשם 'שבת שקלים' על שם ההפטרה הראשונה מתוך ד' ההפטרות שקוראים בחודש אדר - פסוקים בפרשת כי תשא {שמות ל, יב} **כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו ל- ה' וגו'.** והסבה שקוראים את הפרשה הזו לפני ראש חודש אדר, היות ואומרת הגמרא {מסכת מגילה כט, ב}: **באחד באדר בית דין משמיעין מכריזים על השקלים** שביארו בני ישראל את תרומת חצי השקלים המוטלת עליהם להביא לקופת המקדש ועל הכלאים היינו לעקור את הזרעים המבצבצים ויוצאים בין התבואה;

היות ובזמן שבית המקדש היה קיים היו מכריזים על השקלים בר"ח אדר, לכן אנחנו עושים את אותו המנהג מבחינת יונשלמה פרים שפתינו - להביע את התשוקה לבנין בית המקדש ולהבאת השקלים לקרבנות.

אומרים חז"ל {תנחומא, כי תשא, אות ג} - **אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, משאני מת אין אני נזכר. אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך, כשם שאתה עומד עכשו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני, כאלו את עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשן. מניין? ממה שקראו בענין וידבר ה' אל משה לאמר, כי תשא את ראש. שא את ראש לא נאמר, אלא כי תשא.**

נשאלת השאלה - מה יש בפרשת כי תשא שיש לזכור את משה רבינו, יותר מכל פרשה אחרת בתורה?

שאלה נוספת שצריכה ביאור, גם היא ממדרש תנחומא;

אומר המדרש {תנחומא, כי תשא, אות ט} - **זה יתנו. אמר רבי מאיר: כמין מטבע של אש הוציא הקדוש ברוך הוא מתחת כסא הכבוד והראהו למשה ואמר לו: זה יתנו, פזה יתנו.**

אומרת הגמרא {מסכת מנחות כט, א} - **תנא דבי רבי ישמעאל: שלשה דברים היו קשין לו למשה עד שהראה לו הקב"ה באצבעו ואלו הן: מנורה וראש חדש ושרצים מנורה דכתיב {במדבר ח-ד} וזה מעשה המנורה ראש חודש דכתיב {שמות יב-ב} החודש הזה לכם ראש חדשים שרצים דכתיב {ויקרא יא-כט} וזה לכם הטמא ויש אומרים אף הלכות שחיטה, שנאמר {שמות כט-לח} וזה אשר תעשה על המזבח.**

נשאלת השאלה - בשביל מה צריך שיראו למשה רבינו מטבע של חצי שקל - מה הקושי בזה? ועוד, מה עושים מטבעות מתחת כיסא הכבוד של הקב"ה - ועוד מטבעות של אש?!

דבר נוסף, מדברי הגמרא:

אומרת הגמרא {מסכת מגילה יג, ב} - **אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו.**

כדי לבאר את הדברים, נתחיל תחילה בפרשת משפטים - תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם - ולאחר מכן נתחבר לפרשת שקלים ונחבר בין השתיים:

פרשת משפטים התייחדה בריבוי מצוות מיוחד - ג"ן מצוות [53] - כ"ג מצוות יעשה ולי מצוות לא תעשה; פותחת הפרשה במצוה הראשונה: {כא, ב} **כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשבעת יצא לחפשי חנם: ג} אם בגפו יבא בגפו יצא אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו: ד} אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדניו והוא יצא בגפו: ה} ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: ו} והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדין או אל המזוזה ורצע אדניו את אָזְנוּ במרצע ועבדו לעלם.**

* - אין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שרכו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

ברוך שאמר

משיחותיו של הרב"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידברות: "הכסף והכיסופין") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א [מסר בשנת ה-תשע"ח (2018 למניינם)].

בשביל אשתו ויהיה נרצע, והתורה אמרה "כי לי עבדים ולא כו", אבל אם היה נשוי מתחלה אין לחוש שלא יצא בעבור הכנענית, לפי שהוא נשוי ויצא בעבור העברית שהיא ראשונה. ורי"ח פי' גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שיש כמה בחורים שאם היה להם רשות לישא שפחה כנענית כשהיה פנוי כשהיה רואה שפחה יפה היה מחשב בלבו ברצון אקח זאת, מה אעשה קודם שאקחנה אמכור עצמי, וזה אינו רוצה הב"ה שיהיה עבד שנאמר "כי לי בני ישראל כו".

פירוש נוסף, בגפו יצא, וא"ת מה טעם שאם יש לו אשה ובנים שרבו מוסר לו שפחה כנענית כדפירש"י לקמן, אבל אם אין לו אשה ובנים אין רבו מוסר לו שפחה כנענית כדפי' רש"י כאן. וי"ל לפי כשיש לו אשה ובנים חייב במזונותיהם על כן דין הוא שימסור לו שפחה כדי שיהיו לו הולדות.⁴

כותב הפענת רזא - אם בגפו יבא וגו'. דכשהוא פנוי חיישין כשימסור לו שפחה כנענית יאהבנה ולא ירצה לצאת כי אין אדם מוצא נחת רוח אלא מאשתו ראשונה ועל ידי כן יהא נרצה ועבדו לעולם, והקב"ה אמר כי לי ב"י וגו', לאפוקי אם בעל אשה הוא אין לחוש להכי, או כל פנוי שיראה שפחה יפה ימכור עצמו כדי שתמסור לו.⁵

מהדברים האלה, הייתי רוצה לעמוד על נקודה אחת מאד מצמררת; ישנו ספר שנקרא פרחי שושנה, לרב אברהם אדלר. הוא היה אצל החפץ חיים בפרשת משפטים ושאל אותו שאלה, ואתה השאלה הזו הייתי רוצה להעצים בשפתינו אנו;

מה קורה כאשר יש לך בבית בת שהגיעה לפרקה, ומציעים לך בחור בשם שמשון - בחור נפלא, מתמיד עצום!

"איך המשפחה?"

"האמא צדיקה ברמות על!"

"ואיך האבא???"

"האבא ... לא מי יודע מה ..."

"מה פירוש?"

"הוא עבד באיזה משרד ... הכיר שם איזה גויה אחת ... עזב את אשתו והלך לגור עם הגויה, ונולדו לו ממנה 4 גמדים: מוסטפה, מחמוד, סיסו ואחמד; אבל אחרי כמה שנים הוא התעורר לתשובה - "אני יהודי - איך נפלת עם גויה?!" - אשתו הסכימה לסלוח לו והוא חזר הביתה. אבל חוץ מזה, המשפחה בונבניירה! - האמא צדיקה והילדים פשוט פרחים!"

נשאלת השאלה - מי מאיתנו היה לוקח מחותן⁶ כזה לבתו?

כותב האלשיך הקדוש - כי על הנמכר בגניבתו ידבר פה, מה שאין כן בו שגנב ואשם שעל כן אדבר בו שלא לנוכח, שש שנים יעבוד ובשביעית יצא כו'. אך דע איפה כי לא קנית מאומה. כי הלא כי תקנה עבד, לומר אל יעלה על רוחך שאתה קונה מי שהוא בן חורין שיחול קנייך, כי לא כך הוא, רק כי תקנה מי שהוא עבד אתה קונה כי אין לך בו קנין שעבוד עבודת עבד, כי לי בני ישראל עבדים, ובקנות אחד את חברו ידמה לשני עבדי אדון אחד ובא אחד משניהם ונותן מעות לעבד חברו לקנותו לעצמו שלא קנה אותו, כי שניהם עבדי איש אחד המה. כן הדבר הזה כעבד כאדוניו, עבדיו יתברך המה. וזהו אומרו 'כי תקנה עבד וכו', כלומר כאשר תקנהו כבר הוא עבד כי אדון יש לו, ואין רשות ביד עבד אדון אחד למכור עצמו לאחר.

והנה נמשך מזה בל יעבוד כלל. ואם כן לחסד יתייחס הרשיוה הקב"ה את הקונה אותו ישתעבד בו אפילו שש שנים. וזהו אומרו שש שנים יעבוד, כלומר בציווי הוא שיעבוד הזמן הזה, שאלמלא כן לא היה ראוי לעבוד כלום. ובשביעית יצא - כלומר שאינך מוציא אותו שאינו תחת ידיך שתוציאנו כי אם הוא יוצא כיוצא מעצמו ועל כן יוצא חנם.

בא האור החיים הקדוש, ואומר דבר נפלא; אם יש לנו על כף המאזנים שני עבדים למכירה - הא' עברי והשני כנעני - את מי תעדיף? באופן שכלי כמובן שנעדיף את הכנעני - ולמה? הוא יותר זול, הוא נשאר עבד עולם ולא יוצא לחפשי לאחר שש שנים, ולא נאמר בו 'כי טוב לא עמך' - אז כמובן שלכאורה נעדיף את הגוי. אבל התורה מבקשת ממך בקשה - "כי תקנה עבד, [פסיק] - עברי - מבקש הקב"ה: "אם כבר החלטת לקנות עבד, בקשה שלי אליך, תקנה עבד עברי כי אני רוצה לשקם אותו!"³ - שש שנים יעבד ובשבעת יצא לחפשי חנם;

וז"ל האור החיים הקדוש - כי תקנה עבד עברי. אולי שיכוין לומר שאם יהיה לפניו לקנות עבד כנעני ועבד עברי יקדים העברי, וזה שיעור הכתוב כי תרצה לקנות עבד תקדים לקנות עברי ולא תאמר אקנה עבד שאעבוד בו עד עולם ולא אקנה עבד שאחר שש שנים אשלחנו.

כותב האזנים לתורה - כי תקנה עבד עברי. ולהלן נאמר "כי ימכר לך אחיך העברי" (דברים טו), ולמה קרא אותו כאן "עבד" ושם "אחיך"? - מפני שהכתוב הזה מדבר במכרוהו בית דין בגנבתו, ואז הוא יורד במקצת מקדושת ישראל, ורבו מוסר לו שפחה כנענית, וכשיש לישראל אשה שפחה כנענית וילדים עבדים כנענים, הרי גם הוא עבד כמותם (והיו לבשר אחד), אבל "כי ימכר לך" נאמר במוכר עצמו מפני דוחקן {מכילתא}, והוא נשאר 'אחיך' בכל המצוות כמו שהיה. ואע"פ שגם הוא חטא שעשה סחורה בפירות שביעית {קידושין כ}, אבל אין חטא זה גדול כ"כ {אבקה של שביעית} כמו גניבה: מלבד זה הלא טרם שמכר את עצמו קבל עונשים הרבה {מכר מטלטליו, שדותיו, את בתו - שם}, וכיון שנקלה - נעשה עני ובזוי - הרי הוא כ'אחיך' לכל המצוות, ולא התירה תורה למסור לו שפחה כנענית.

ממשיכה התורה: {כא, ג} אם בגפו יבא בגפו יצא אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו: {ד} אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדניה והוא יצא בגפו.

אומר רש"י - בגפו יצא. מגיד שאם לא היה נשוי מתחלה, אין רבו מוסר לו שפחה כנענית להוליד ממנה עבדים.

ומה הסיבה לכך?

אומר תוספות השלם - וי"ל שהטעם הוא שאם היה לוקח כנענית שאין לו ישראלית היה אוהב אותה ואת בניה, שאין אדם מוצא קורת רוח אלא מאשתו הראשונה וגם הבנים הראשונים ולא יוציאנה לעולם

ברוך שאמר: מכאן מביאים הפוסקים ראייה, שאם יש לך אפשרות להביא בעל מקצוע יהודי במקום גוי - תעדיף את היהודי על פני הגוי.

* - ואין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בדמן התפילה ובדמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

משיחותיו של הרב"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידברות: "הכסף והכיסופין") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א {מסר בשנת ה-תשע"ח (2018 למנינם)}.

שאל אותו החפץ חיים שאלה נוספת;

היה בחור א' שעסקיו שגשגו והצלחו, וביום א' התהפך הגלגל והוא נפל מנכסיו; החליט אותו בחור ללכת ולהלוות כסף מכמה חברים מבית הכנסת - מא' לקח 30 אלף, מהשני לקח 70 אלף, מהשלישי לקח 20 אלף וכן הלאה - ככה 'גירד' מכל המתפללים מליון שקל! - ניסה פה וניסה שם, לא הצליח להתרומם מהנפילה; כבר לא היה נעים לו להגיע לבית הכנסת כי כולם כבר היו לוחשים 'הנה הגנב הגיע... הנה הגנב... זה גנב' - החליט לעזוב את העיר ולעבור לעיר אחרת. עברו להם השנים, ובי"ה הגלגל הסתובב לו והוא הצליח לעלות קצת; בקהילה החדשה הוא כבר התחיל לקבל 'שם טוב'.

הבן של מיוזענו הגיע לפרקו, והתחילו לחפש לו שידוך; בא השדכן לאבא של א' הבחורות ואמר לו: "תשמע אדוני, אני רוצה להציע לך שידוך טוב. אבל יש קצת בעיה..."

"מה קרה???"

"תשמע, לפני כמה שנים הוא עשה 'עקיצה' - הוא חייב להרבה אנשים הרבה כסף..."

"מזה עסק שלי - כל עוד הוא משלם עכשיו, זה לא מעניין אותי - שיעקוף עד מחר!"

נשאלת השאלה, עם מי עדיף להשתדך - עם זה שהיה נשוי לגויה, או עם זה שגנב כסף?

אמר לו החפץ חיים - ואלו תורתנו הקדושה מלמדתנו, שהגונב ממון מחברו ואין לו לשלם, בית דין מוכרים אותו לעבד למשך שש שנים ובמשך זמן עבודתו רבו מוסר לו שפחה כנענית להוליד ממנה בנים עבדים כנענים; ואם במוכר עצמו ישנה מחלוקת אם רבו מוסר לו שפחה כנענית, הרי במכרוהו בית דין לכל הדעות רבו מוסר לו שפחה כנענית - כמוכן, בתנאי שיש לו אשה עבריה וילדים - וכל זה כדי לספק תשלום דמי הגנבה לנגנב, הרי שלפי התורה מוטב לו לאדם שיבעול שפחה כנענית במשך שש שנים רצופות ויוליד ממנה עבדים, ובלבד שלא ישאר בידו ממון חברו שלא כדין.

עוד אנו מוצאים אחר ההתבוננות, שהנושא שפחה כנענית עובר בלאו של לא תהיה קדשה בבנות ישראל ועל גנבה ג"כ בלאו דלא תגנבו, והתירה התורה לאו דלא תהיה קדשה רק כדי לתקן הלאו דלא תגנבו, משום שהדבר נוגע לממון של אחרים.

מכאן כמה צריך אדם להיזהר בממון חברו ולדקדק כחוט השערה!

עד כאן דבריו.

ראיה נוספת לחומרת הגזל, נוכל למצוא בדור המבול;

אומרת הגמרא {מסכת סנהדרין קח, א} - א"ר יוחנן: בא וראה כמה גדול כחה של חמס שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם עליהם גזר דינם, עד שפשוטו ידיהם בגזל שנאמר {בראשית ו-יג} כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ.

עד כאן לגבי הרעיון הראשון. כעת נוכל לעבור לרעיון השני:

לפני שהעבד יוצא לחופשי, הוא מגיע לאדון ואומר לו: "אֶהְבֶּתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֵצֵא חֶפְשִׁי"; אם האדון באמת אוהב אותו, אומרת התורה: {כא, ו} וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו אֶל הָאֱלֹהִים וְהִגִּישׁוּ אֶל הַדָּלַת או אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת אֲזָנוֹ בַּמָּוֶצֵעַ וְעָבְדוּ לְעַלְמִם - ואיזה אוזן נרצעת?

אומר רש"י - ורצע אדניו את אזנו במרצע. הימנית. או אינו אלא של שמאל, תלמוד לומר אזן, אזן לגזרה שוה נאמר כאן ורצע אדניו את אזנו, ונאמר במצורע (ויקרא יד יד) תנוד אזן המטהר הימנית, מה להלן הימנית, אף כאן הימנית.

לכאורה לא מובן. הרי בהר סיני שמעו בשתי האזנים ולא באוזן אחת - אז למה דוקא הימנית - תרצע לו את שתי האזנים?

אומר המדרש {ילקוט שמעוני, וזאת הברכה, רמז תתקנ"א} - מימינו אש דת למו. כשהיה הדבור יוצא מפי הקדש היה יוצא דרך מימינו של קדש לשמאלם של ישראל ועוקף את מחנה ישראל שנים עשר מיל על י"ב מיל וחוזר ובא דרך ימינם של ישראל לשמאלו של מקום, והקב"ה מקבלו בימינו וחוקקו בלוח והיה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו, שנאמר {תהלים כט, ז} קול ה' חוצב להבות אש.

ראיתי פעם בא' המפרשים שאומר, מכאן משמע שעם ישראל שמעו את עשרת הדיברות באזנם השמאלית. לכן היה חשש שאוזן שמעמה על הר סיני "כי לי בני ישראל עבדים וכו'" - הכוונה לאוזן שמאל; אה הייתי אומר שתרצע לו את אוזן שמאל? בא רש"י ואומר בשם המכילתא - לא! רוצעים לו את אוזן ימין, וראיה מהמצורע. עכ"ד.

בא הספר נחלת שדה, ואומר ביאור נפלא;

אומרת הגמרא {מסכת ברכות נה, ב} - האי מאן דעייל למתא מי שנכנס לעיר ודחיל מעינא בישא וירא הוא מעין רעה, כלומר מעינים הרעה של הרבים המצויים בעיר גדולה, לנקוט זקפא דינא דימיניה בידא דשמאליה יאחו אגודל ידו הימנית בידו השמאלית, וזקפא דיןא דשמאליה בידא דימיניה ואת אגודל ידו השמאלית בידו הימנית, ולימא הכי ויאמר כך: אנה אני פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא ומזרע יוסף אני בא, דלא שלטא ביה עינא בישא שאין עין הרע שולטת בו. ומנין שאין עין הרע שולטת בזרע יוסף? שנאמר שהרי נאמר אודות יוסף {בברכת יעקב} {בראשית מט-כב} בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וגו' בן אשר חינו נטוי על עין הרואה אותו. ומדרשו: אל תקרי עלי עין אלא עולי עין וכך תפרש: בן פרת עלי עין - בן פורה אשר פירותיו {זרעו} מורמים מעל עין רעה, שאינה שולטת בהם.

כותב הספר נחלת שדה - יש לפרש טעם לרציעת אוזן ימין, על פי מה שכתב בספר ארץ החיים {על תהלים פרק קט"ו אות מ} על דברי הגמרא בברכות {נה:}: האי מאן דדחיל מעינא בישא {מי שירא מעין הרע} דיליה ליחזיה {יאחו} אטרפיה דנחיריה דשמלא. ופירש"י: דופן השמאלי של חוטמו. ע"כ. וביאר זאת על פי מה שכתב בספר היצירה {פרק ד' מ"ב}: שבעה שערים בנפש שהוא עולם קטן, והם: ב' עיניים ב' אזניים ב' נחיריים והפה. והם נגד שבעה צדיקים שעליהם העולם עומד, והם: אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד. ב' עיניים נגד אברהם ויצחק. אוזן ימין - יעקב. שמאל - משה. נחיר ימין - אהרן. נחיר שמאל - יוסף. פה - דוד. ועל פי זה מבואר מדוע מחזיק בנחיר חוטמו השמאלי שהוא כנגד יוסף, דלא שלטא ביה עינא בישא. עכ"ד.

על פי דבריו יבואר גם מדוע נרצעת אוזנו הימנית דוקא, שהיא כנגד יעקב אבינו. שהרי יעקב אבינו הסתכן כדי לקחת את ברכת אביו יצחק שברכו {תולדות כ"ז, כ"ט} "הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך", כלומר, שיהא הוא אדון לעשו, ועשו יהיה עבדו. ואילו העבד העברי המבקש להמשיך להיות עבד לאחר ששנים, הרי בכך פוגם במידת יעקב אבינו, שטבע בבניו להיות בני חורין ולא עבדים לבשר ודם, ולכך תחרצי אזנו השמאלית שהיא כנגד יעקב.

עד כאן דבריו.

מהדברים האלה, נוכל לגשת לעוד סוגיה אחת וממנה להתחבר לפרשת שקלים:

ברוך שאמר

משיחותיו של הרב"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידברות: "הכסף והכיסופין") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשנת ה-תשע"ח (2018 למניינם).

אומרת התורה בפרשת ואתחנן: {דברים ג, כג} וְאַתְּחַנֵּן אֶל ה' בְּעַת הַהוּא לֵאמֹר: {כד} ה' אֱלֹהִים אַתָּה הַחַלּוֹת הַלְרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֵת גְּדֻלְךָ וְאֵת יְדְךָ הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וְכַגְבוּרְתְּךָ: {כה} אֶעֱבְרָה נָא וְאָרְאָה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעַבְרֵי הַיַּרְדֵּן הֲהִיא הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוּ: {כו} וַיִּתְעַבֵּר ה' בִּי לִמְעַנֵּכֶם וְלֹא לִמְעַנֵּךְ אֲלֵי וַיֹּאמֶר ה' אֲלֵי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דָּבָר אֲלֵי עוֹד בְּדָבָר הַזֶּה.

נשאלת השאלה – ולמה אמר לו הקב"ה "אל תוסיף דבר אלי עוד"?

אומרים חז"ל, כי משה רבינו התפלל 515 תפילות כמנין 'ואתחנן' ואם היה מוסיף תפילה נוספת, היה מבטל את הגזירה ונכנס לארץ, כי יש תפילה שנענית ליום, יש לחודש, יש לשנה וכו' – אם ככה, מה היתה התפילה האחרונה שלו?

מביא המהרי"ל דיסקין מדרש תנחומא בפרשת ואתחנן;

אומר המדרש {שם אות ד} – אמר לו הקדוש ברוך הוא, רב לך אל תוסיף. אמר לו משה, רבון העולמים, אתה קראתני משה עבדי, שנאמר: לא כן עבדי משה (במדבר יב, ז). אני עבד, ולויתן עבד. ואני מתחנן לפניך, והוא מתחנן לפניך, שנאמר: הרבה אליך תחנונים אם ידבר אליך רבות (איוב מ, כז). תחנות לויתן שמעת וכרת עמו ברית וקימתו, שנאמר: היכרת ברית עמך תקחנו לעבד עולם (שם פסוק כח). ואני עבדך, ואמרת לי, הנה אנכי כורת ברית וגו' (שמות לד, י), ולא קימת, אלא אמרת, ומות בהר אשר אתה וגו' (דברים לב, נ). ולא עוד, אלא כתבת בתורתך, ואם אמר יאמר העבד אהבתי וגו' (שמות כא, ה). ואני אהבתי אותך ותורתך ובניך, לא אצא חפשי (שם), ואני מבקש למות. והגישו אדוניו וגו', ועבדו לעולם (שם פסוק ו), ולא קימת עמי. ועכשו בבקשה ממך, שמעה אלהים רנתי ואל תתעלם מתחנותי. אמר לו הקדוש ברוך הוא, רב לך, בעל דין שלך כבר הוציא עליך גזרה שתמות, וכל הבריות כמותך. אדם הראשון שאכל מן האילן, גזר מיתה לכל.

אומר המהרי"ל דיסקין {פרשת ואתחנן} – והנה זה טענה חזקה, ולא נאמר על זה שום תירוץ במדרש הנ"ל, ואמר רבינו זצ"ל, דהתירוץ הזה נאמרה לו בפני אל תוסיף, דהנה איתא במס' קידושין {כב}: ת"ר ואם אמר יאמר עד שיאמרו וישנה וכו'. ועייש בפירש"י בדה"ה הי"ג אמר רבא: בתחילת פרטה אחרונה ובסוף פרטה אחרונה עייש, והנה הכי נמי לגבי משה אלו אמר הטענה הזאת שני פעמים היה צדיק בדינו, דהא בעינן עד שיאמר וישנה ועייש נגזר עליו אל תוסיף דבר אלי עוד בדבר הזה, דהיינו שלא ישנה עוד הפעם הטענה הזאת, ואזי לא יתקיים מאמר "ואם אמר יאמר" דצריך שיאמר וישנה. (שמעתי זאת בשם רבינו זצ"ל מאת הרב"ג מהרש"יב נ"ו).

בא הספר סוכת דוד כאן בפרשה, ואומר שגם אנחנו יכולים לומר את הדברים האלה לקב"ה – "אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי". אבל יש בעיה א' – אנחנו צריכים להיות בטוחים שאנחנו אומרים אמת; כשאמר משה רבינו את הדברים, הוא באמת אהב את הקב"ה. אנחנו צריכים לבוא ולומר "ריבונו של עולם, אני אוהב אותך, את הילדים שלך ואת התורה שלך"; בשר ודם לא יודע אם אתה משקר לו – אתה יכול להגיד לו שאתה אוהב אותו ואת הילדים שלו – והוא יאמין לך, אבל בעצם אתה לא יכול לסבול אותו. לא כך אצל הקב"ה, שאותו א"א לשקר – ומהי נקי' המבחן!! קיום המצוות;

אומרת הגמרא {מסכת מכות ג, א} – דרש רבי סימאי מאי דכתיב {קהלת ה-ט} אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה? אוהב כסף לא ישבע כסף דהיינו, אוהב מצוות לא ישבע מצוות; זה מכון למשה רבינו שהיה יודע שאין שלש הערים שבעבר הירדן קולטות. עד שלא נבחרו

שלש הערים שבארץ כנען; ואמר אף על פי כן: "מצוה שבאה לידי אקיימנה", ולפיכך הבדיל את ערי המקלט שבעבר הירדן, אף שעדיין לא קלטו.

פירוש הדבר, עבד שלא אוהב באמת את האדון שלו – עושה בדיוק מה שמבקשים ממנו – פסיק לא יותר! האדון בא ומבקש ממנו: "דוד, תעשה לי בבקשה כוס תה" – הוא מכין לו כוס תה – "כמה סוכר?" – "2" – "לערבב?" – "כן"; לעומת זאת, יש עבד שמרוב אהבתו לאדונו, לא מחכה שיגיד לו האדון לעשות דברים, אלא הוא כבר יודע מה רצון אדונו ועושה מבלי שיצוו עליו – איך שהאדון שלו נכנס הביתה, כבר הכוס תה עם הלימון מוכנה על השולחן, ובצד מונחת לה עוגת קרמשניט! ☺ - ולמה?!! כי הוא אוהב אותו!

האדון מבקש ממנו לנקות את השיש – הוא מנקה; אה אבל מעל השיש יש מדף ועליו הצטבר אבק בגובה 10 מ"מ; עבד שלא אוהב את האדון, לא ינקה כי האדון לא ביקש ממנו – "אולי הוא חובב אבק?!" ☺ - אבל עבד שאוהב את אדונו, לא מפסיק לנקות, עד שהאדון אומר לו מספיק.

כך היה משה רבינו ע"ה, עושה מצוות שהוא טרם נצטווה עליהם, וכל זה מתוך אהבתו אל הבורא ית'.

אם ככה, איך יבחן האדם את עצמו אם הוא באמת אוהב את הקב"ה ואת תורתו?

פשוט מאד. אם תפילת שחרית מתחילה בשבע – מתי אתה מגיע לבית הכנסת? אם תגיע רבע שעה קודם – תקרא יפתח אליהו, עקידה, קרבנות וכו', ותצא רבע שעה אחרי סיום התפילה – תלמד חוק לישראל וכד' – זה הוכחה לאהבת הבורא; ☺

ומה עם אהבת התורה? – בוא נראה: אתה מצפה להגיע לשיעור בערב, או שברבע לשבע אתה צריך לשמוע את אשתך – "דוד, לך כבר לשיעור!" ☺ - ואתה הולך בלית ברירה עם ראש למטה, ומחכה בצפייה לרבי חנניא בן עקשיא, וכל רגע אתה בודק דופק לשעון ☺; אבל אם ח"ו אתה רואה סרט או רואה משחק כדורגל אתה מבסוט – "תראה איך עברו להם 3 שעות!!! אני לא מאמין שפיצחתי 3 קילו גרעיניים וחצי קילו קשייו!" ☺ - למה זה עובר לך מהר, והשיעור תורה נראה לך כמו נצח?! כי אתה לא באמת אוהב את הקב"ה!

כותב הסוכת דוד – ולפי"ז יוצא נמי דמכיון שהקב"ה נתן לנו דין של עי"ע שצריך להתנהג עמו בדרך כי טוב לו עמך במאכל וכו', ואיי"כ יוצא מזה, דמכיון שאנו הכלל ישראל הם עבדי ה' אי"כ מצד הדין הם זוכין שיתנהגו עמם בדין עי"ע כי טוב לו עמך, ואעי"פ שמצד מעשיהם אינם זוכין לזה שהרי יש להם חטאים נמי, מ"מ מצד דין עי"ע יזכו לזה, דהרי גיי"כ בעי"ע אפילו אם יחטא לפעמים להאדון מ"מ הדין כי טוב עמך לא נתבטל, וכמו"כ הכלל ישראל כולם הם תמיד בבחינת עבדי ה', דסוף סוף הם מרגישים את עצמם עבדים לו, אלא שהיצה"ר מכשילן ואיי"כ דין עי"ע זהו טובה לכלל ישראל וכנ"ל, וכמו שמשנה רבינו טען טענה של דין עי"ע אהבתי וכו', ושי"מ שעיי"ז שהוא עבד ה' יש לו כל הזכותים של עי"ע, ולכן כ"ז שאיש יהודי אומר אני עבדך בן אמתך זוכה להנחה כי טוב לו עמך מצד הדין של עי"ע, וזהו שאמר דוד עי"ה אני עבדך בן אמתך ולכן פתחת למוסרי, היינו שעיי"ז נפתחו והותרו כל היסורין שלו, שהרי כתיב כי טוב לו עמך.

ואפשר דזהו נמי נכלל במה שאנו אומרים בר"ה בשמ"ע: היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים אם כבנים אם כעבדים וכו' ואם כעבדים אם

⁸ ברוך שאמר: ברוב בתי הכנסת כולם עומדים צופים בתפילת 18 – אין מקום לזוז. אבל בעילוני לשבח' אפשר אפילו להשתטח על הרצפה – איך יכול להיות!! פשוט מאד – חצי כבר ברחו החוצה ☺

⁷ ר"ל כמו שכתוב במתים חפשי, וכמו שאחז"ל כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות, או שאינו רוצה להישאר בחו"ל מבלי שיקיים מצוות התלויות בארץ, וכמו שאחז"ל במס' סוטה {ד.} ע"ש.

ברוך שאמר

משיחותיו של הרב"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידברות: "הכסף והכיסופין") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (נמסר בשנת ה-תשע"ח 2018 למניינם).

הוציא הקב"ה נשמה ממצב הנשמות והראה למשה - דע לך, כשאני מוריד נשמות לעולם, אני מוריד את כולן עם אותה רמת כיסופין - הרביה הזה והיהודי הפשוט ההוא - יורדים לעולם עם אותם הכיסופים לאהבת הבורא!

שואל **ספר העיקרים**, איך אפשר לצוות על אהבת השם - והרי אהבה זה דבר שקשור לנפש האדם?!

וכך שואל גם **השפת אמת** {ואתחנן שנת תרל"ד} - קושיית המפרשים בשם הרמב"ם על מצות ואהבת וכד', איך שייך ציווי בדבר התלוי בטבע האדם כו'¹⁰

אם כולם יורדים עם אותם הכיסופים, איך יכול להיות שא' יצא אדמו"ר והשני מהמר בבורסה?!

אומר **השפת אמת**, השאלה היא לאיפה ניתב אותו אדם את הכיסופים שלו; א' כל הכיסופים שלו הם לקב"ה, אז הוא מחכה לרגע שהוא יקום בבוקר - לא כדי לבדוק אם הוא חי, אלא להתפלל! - הוא קם שעה לפני הנץ - "ריבונו של עולם, עוד שעה אני יכול לדבר איתך!"

ישנו עוד סוג של אדם ש'כוסף להתפלל'. רק הוא כוסף לחבר את שחרית עם מנחה ☺ - יש גם כאלה; אתה רואה אותו זוחל מעייפות לבית הכנסת בשעה 11⁰⁰, אחרי שהוא ישן 12 שעות; נכון, הוא אוהב את הקב"ה. אבל הוא אוהב גם את המיטה ☺

אם אלה הדברים, נוכל כעת להבין למה פרשת שקלים פותחת את ימי הפורים:

במורים, אומרת הגמרא¹¹, שקיבלו עם ישראל את התורה מאהבה, מה שקבלו אז בכפייה. נשאלת השאלה - ומה הראיה לכך?

אומר הסבא מקלם, כי הם קיבלו על עצמם עוד מצוות - משלוח מנות, סעודת פורים, מתנות לאביונים ומקרא מגילה! - ד' מצוות נוספות מעבר לתרי"ג! - מי מקבל על עצמו עוד מצוות?! א' שאוהב את האדון שלו! - וזה פירוש "נעשה ונשמע" - נעשה מה שצוית, ונשמע מה הרצון שלך להמשך!

"אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, משאני מת אין אני נזכר" - אמר משה: "ריבונו של עולם, מי יזכור את הכיסופים שלי לתורה ולמצוות אחר פטירתי!!!!", אמר לו הקב"ה: "בכל שנה ושנה, כאשר יקראו בתורה פרשת שקלים - יזכרו בך" - ולמה?!!! - כי פרשת שקלים נותנת לאדם את החשק להתרומם בעוד מצוות!!! נמצאנו למדים, כאשר האדם רוצה להוסיף לעצמו עוד ועוד מצוות, זה סימן שהוא דבוק בקב"ה!

אם כל אחד ואחד מאתנו יוסיף בשמירת המצוות, יזכנו הקב"ה לאולה השלימה ולבנין בית המקדש השלישי במהרה בימנו, אמן ואמן!!!

ברוך שאמר: לכאורה, אפשר לצוות על עשיה ולא על אהבה; אפשר לצוות על מישהו שלא אוהב קישואים שיאכל קישואים!?! ☺ - "תאכל זה טעים!", "אני לא אוהב קישואים, תפסיק לבלבל לי את המוח!"

¹⁰ ראה באר מים חיים כי תבוא ד"ה עוד יתבארו הכתובים האלה בהקדם: שהקשה הרמב"ם ז"ל על מצות האהבה שצונו שמו ית', כאומרו ואהבת את ה' אלהיך וגו', והלא אהבה הוא דבר התלוי בלב, ואיך שייך ציווי עליו, כי הלא אם לא יאהב אדם איזה דבר מאכל מטבעו, אם יצוהו אדם או מלך המדינה לאהוב דבר זה, היוכל ע"י צווי הזה לאהוב את המאכל הזה בלבו, ולא יצויר הצווי כי אם לצוות עליו שיאכל הדבר הזה אף שאינו אוהבו, ואם יאכל דבר הזה ודאי לא יערב לו ולא יבוסס לו, ואפשר עוד יקיא אותו מגרונו, כי לא יוכל ע"י הצווי להפוך טבע הלב. וכן באהבת אנשים זה לזה, אם אחד לא יאהב את חברו בטבע מצד מזגם שאינו שוה וכד', בדברים שבין איש לרעהו, לא יועיל צווי לאהבה אותו בלבבו. וכן להבדיל באהבת המקום ב"ה, אם חייו אינו נקבע אהבתו בלב אדם לא יועיל צווי בזה.

כן עיינו לך תלויות שתקיים בנו כי טוב לו עמך, ונזכה בדין אפילו אנו בבחינת עבדים ולא בניס מ"מ נזכה בדין עבד כי טוב לו עמך וכו' אבל לזה זוכה מי שמחזיק את עצמו כעבד לפניו ית' היינו שרוצה להיות עבד לפניו ורק שנכשל בעבירות.

ואפשר נמי דזהו ענין שאומרים לקונה עבדיו בדין, היינו דכיון שחוטאים אי"כ יש עליהם קטיגוריא לעכב המזונות שלהם, ולכן הקב"ה קונה עבדיו בדין, בדין של ע"ע דיש בו דין כי טוב לו עמך, וכשקונה אותם לעבדים זהו עצם הישועה דע"י כן זוכים לטוב לו עמך אע"פ שחטאו דסוף סוף הם עבדיו, וענין לקונה היינו שמקבל אותנו לעבדיו, וכמו קונה שמים וארץ, וכמו מלאה הארץ קנייך שהכוונה שעושה כן אותם ומקיים אותם.

מהדברים האלה, נוכל להגיע למחצית השקל:

שאלנו, מה פשר הדבר שמשה רבנו התקשה במחצית השקל?

אומר **השפת אמת** {שקלים שנת תרמ"ט} - נתקשה משה רבנו ע"ה במחצית השקל הראהו הקב"ה מטבע של אש כזה יתנו. פירש מו"ז ז"ל על פי המשנה {סנהדרין פ"ד מ"ה} להגיד גדולתו של יוצר בראשית שכל בני אדם נטבעין בחותם אחד ואין פרצופיהן דומות, והגיד כי זה החותם הוא צורתו של יעקב אבינו ע"ה החקוקה תחת כסא הכבוד {ב"ר פב, ב}, והוא מטבע של אש דכתיב {עובדיה א, יח} בית יעקב אש כו'.

לפי זה פירוש הענין שנתקשה משה רבנו ע"ה על מה שנאמר {שמות ל, טו} הדל לא ימעיט, שצריך להיות נדיבות זאת נמצא בכל איש ישראל והראהו הקב"ה כי נמצא נקודה אחת מצורה הנ"ל בכל איש ישראל מכוחו של יעקב אבינו. רק שזה הוא בכללות ישראל, לכן העשיר לא ירבה, וע"י זה והדל לא ימעיט, שגם העשיר צריך להיות מוסר חלקו לצבור, להיות רצון כל פרט להשלים רצונו יתברך לתת כל אחד מחצית השקל.

והנה החוטא נותן חלקו לצדיק, כמו שאיתא {חגיגה טו, א} זכה הצדיק - נוטל חלק חבירו, ובכח הצדיקים להחזיר לכל אחד חלקו, וממילא יהיה נמצא נדיבות הנ"ל בכל נפש ישראל, כי היא מוטבעת בכל נפשות בני ישראל כנ"ל. וכענין שהחזיר משה רבנו ע"ה בעין טובה שלו לכל בני ישראל הכתרים של נעשה ונשמע בשבת קודש {פרי עץ חיים שער השבת פרק ח}.

פירוש הדבר, משה רבינו הרשה להביא תרומות למשכן - כל א' כפי יכולתו; אתה רוצה להבין טון זהב - תביא! אתה חצי קילו - תביא! - כל א' מה שבא לו - כך גם לגבי הנחושת והארגמן וכו'. כשהגיעו לכסף - כולם נותנים מחצית השקל, שנאמר {שמות ל, טו} **העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט**;

בא משה רבינו לפני הקב"ה ושאל לפרש הדבר - "למה דוק בכסף מביאים כולם את אותו הדבר?! העשיר במצוות והדל במצוות שווים?! - לא מובן לי הענין!"

כסף, פירוש הדבר כיסופין - כיסופין למצוות; לכאורה לא מובן. היתכן לומר שתפילת 18 של יהודי פשוט מהדרום שווה לתפילת 18 של הרביה מוויזניץ?! היתכן להשוות בין הלולב של הרביה מספינקא ללולב של יהודי שקנה אותו 5 דק' לפני כניסת החג בחמשה שקלים כולל הדסים וערבות + קושיקלך?!! ☺ - איך אפשר להשוות בין הדברים?!

ומה הראה הקב"ה למשה?! מטבע של אש מתחת כיסא הכבוד.

שאלנו, מה עושים מטבעות מתחת כיסא הכבוד - מזה ברינקס? ☺

נשאלת השאלה - מה נמצא מתחת כיסא הכבוד?

נשמות!!!

* - אין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שרכו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

פרשת "משפטים" - "שבת שקלים" - נושא: "כיסופים של אהבה" (או לפי הידברות: "הכסף והכיסופין") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א {נמסר בשנת ה-תשע"ח (2018 למניינם)}.

בס"ד

הודעה משמחת לציבור הרחב הנהנה משעורי כבוד הרב ברוך רוזנבלום שליט"א. גם בשנה זו מופץ משחק החידון בענייני הפסח – המבוסס על מדרשי חז"ל, המקרא וכו' שהובאו בשיעורי הרב.

לרכישת החידון בענייני גלות מצרים וליל הסדר, ניתן ליצור קשר עם ר' אליהו בטל' 0542166688, או לשלוח בקשה למייל: GG2006@013.NET ולהשאיר מס' טלפון

(נא לא לשלוח בקשות לחידון לכתובת המייל הנמצאת בתחתית העמודים של עלון זה !!!)

[מחירים מיוחדים לקבוצות גדולות]

מהרו - המלאי מוגבל!

